

Test DOBA ŽELEZNÁ NA NAŠEM ÚZEMÍ

Odpovězte na otázky (pošlete foto testu)

Jak se jmenovalo opevněné sídliště, ve kterém bydleli?

Jak se jmenoval poslední národ na našem území, který přišel s praotcem Čechem?

- a) Keltové
- b) Bójové
- c) Slované

Jak se jmenoval člověk, který byl významný jako lékař, soudce, věštec?

Zakroužkuj, co se stalo na konci 4. století n. l.?

- a) tkaní a barvení látek
- b) stěhování národů
- c) vznik řemesel

Které období skončilo?

Přečtěte si následující text

Nejstarší civilizace – starověk

Vznik státu a písma

Jak se dá odlišit starověk od pravěku

V předchozích kapitolách o pravěku jsme se dostali až do prvních několika století našeho letopočtu. Nyní se musíme vrátit zpět v čase a opustit území střední Evropy. Je to proto, že vývoj lidské společnosti neprobíhal po celém světě stejně. Zatímco u nás pravěcí zemědělci postupně měnili kamenné materiály za měděné a vytvářeli různě zdobenou keramiku, tak jinde již byli o hodně dál. To dokazuje i náš nález hlíněné tabulky s obrázkovým písmem.

Příchod zemědělství (včetně vynálezů s ním, např. oradlo) významně změnil život lidí. Doslova některým z nich uvolnil ruce pro jiné činnosti (např. pro řemesla, obchod, umění, náboženské obřady, válčení), čímž je rozdělil na zemědělce, řemeslníky, bojovníky, kněze a později na bohatší a chudší. Současně však také způsobil nárůst obyvatel na určitém území (možnost vyrobit více potravy) a nárůst počtu a velikosti osad. Od toho byl jen krůček ke vzniku

větších měst. Původem zemědělci byli například Sumerové – jeden z prvních národů, který přeměnil své zemědělské osady na města.

Vyobrazením nového nálezu jsme se přemístili z Evropy do Asie a z období pravěku do období starověku. O pravěku bylo řečeno, že sahal až k počátkům užívání písma na určitém území. Z toho lehce odvodíme: **starověk začal** právě tehdy, kdy skončil pravěk, čili **v době užívání písma na určitém území**. A zároveň starověk začal **vznikem prvních států** (a končí v počátečních stoletích našeho letopočtu).

První státy vznikaly v oblastech s již zavedeným zemědělstvím (například v Asii a Africe – v místech s úrodnou půdou a dostatkem vody) **asi 3 tisíce let př. n. l.**, kdy docházelo k růstu počtu obyvatel a přeměně některých osad na města. **Městům vládli** nejvýznamnější **zástupci panujících vrstev** obyvatelstva (složených většinou z kněží, vojevůdců apod.). **V čele** více osad a měst nacházejících se na společném území (např. podél velké řeky) pak stanul **panovník, který ovládal a řídil** jejich veškerý **život**. Ten již neprobíhal v tlupách, rodech či kmenech, ale v rámci státu (tzv. městské státy zpočátku tvořila jen jednotlivá větší města s okolními osadami).

S řízením státu panovníkovi **pomáhaly úřady** (a úředníci), jež zajišťovaly vše potřebné pro jeho chod – **např. vybírání daní**. Jako daně byly nejdříve vybírány výrobky zemědělců (např. obilí, maso) a

řemeslníků (např. kovové nástroje, keramika) a žili z nich ti, kteří se podíleli na chodu státu – např. úředníci, vojáci, kněží apod.

S potřebou řídit stát vznikla i **potřeba zaznamenávat různé myšlenky a události** (např. kdy se mají zavlažovat pole, kolik daní bylo vybráno, soupis zboží apod.). **Proto** začali lidé ve starověku používat **písmo**. Avšak ne takové, jaké známe dnes. Nejprve se jednalo o **obrázky vyjadřující celé věty** (např. postavu pasoucí dobytek) či slova, **potom** teprve o **znaky vyjadřující slabiky** a jednotlivé hlásky.

Vynalezení a užívání písma způsobilo, že se **starověk** zcela odlišil od pravěku. Navíc díky písmu **můžeme** starověk **poznávat také dnes**, a to **z písemných pramenů**, které nám usnadňují pochopit takové civilizace, jakými byly Mezopotámie, Egypt, Řecko, Řím... Takže vlastně ani nepotřebujeme stroj času.

Napiš si do sešitu toto a odpověz:

Nejstarší civilizace starověk

Kdy začal starověk? (2 odpovědi)

Kdy vznikaly první státy?

Kdo patřil mezi panující vrstvy?

Namaluj do sešitu destičku s písmem.

